

Автор:

Саковська Анастасія Дмитрівна,
студентка I курсу магістратури,
Спеціальності «Освітні
педагогічні науки(Освітні
вимірювання)»

Науковий керівник:

Зазимко Наталія Михайлівна,
доцент, кандидат фізико-
математичних наук, доцент
кафедри загальної та прикладної
фізики, кафедра комп'ютерної
інженерії та освітніх вимірювань

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ

Анотація. Метою дослідження є вивчення особливостей моніторингу освітньої діяльності у Скандинавських країнах, ступінь і стану його наукової розробки, значення для науки і практики, вплив на освітню діяльність.

Завдання дослідження: розглянути систему освіти у Норвегії, Швеції, Фінляндії, Данії; провести аналіз робіт, присвячених дослідженню системи освіти Скандинавських країн; визначити особливості, які відрізняють ці системи від української освіти; розглянути загальні характеристики моніторингових досліджень цих країн; провести аналіз ефективності використовуваних способів моніторингу освітньої діяльності;

Об'єктом дослідження є освітня діяльність у Скандинавських країнах у різних сферах освіти. Предметом дослідження є методи, прийоми, методики, тести, організації, моніторингові дослідження, які використовуються для моніторингу освітньої діяльності, а також їх характеристики та особливості. У дослідженні використано методи порівняння, аналізу і синтезу.

Ключові слова: моніторинг, освіта, освітня діяльність, якість освіти, контроль якості освіти.

Вступ. Питання вивчення освітньої діяльності є надзвичайно важливим, адже вивчаючи його можна дізнатися про проблеми, які виникають у процесі навчання і визначити шляхи подолання перешкод для підвищення якості освіти. Освіта, як і будь-який процес або результат діяльності людини, має визначену якість. Сучасний світ вимагає від фахівця відповідної його спеціальності якості освіти. Але яким чином можна дізнатися про якість отриманої людиною освіти? Відповіддю на це запитання є моніторинг якості освіти і освітньої діяльності.

Постановка задачі. Моніторинг в освіті — спеціальна система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про стан освіти, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі. [3]

Моніторинг є складовою управління якістю освіти. Управління якістю освіти є системою певних організаційних процедур, які забезпечують якість всіх головних складових освітнього процесу – його цілей, змісту освіти, діяльності вчителів, діяльності учнів, матеріальної бази, організації освітнього процесу, оцінки якості освіти.

На думку Є. Хрикова, моніторинг забезпечує опосередкований та безпосередній вплив на якість освіти. Опосередкований пов'язаний з тим, що моніторинг забезпечує управління інформацією, необхідною для прийняття рішень, а безпосередній вплив

здійснюють вже ці рішення. Безпосередній вплив забезпечують самі моніторингові процедури. [4]

Основними напрямками моніторингу якості освіти є:

- моніторинг контексту освітнього процесу;
- моніторинг ресурсів освітнього процесу;
- моніторинг перебігу освітнього процесу;
- моніторинг результатів освітнього процесу.

Мета роботи. Метою дослідження є вивчення особливостей моніторингу освітньої діяльності у Скандинавських країнах, ступінь і стану його наукової розробки, значення для науки і практики, вплив на освітню діяльність.

Основна частина. Кожна країна має свої стандарти освіти і способи перевірки освітньої діяльності відповідно до видів освіти. З метою забезпечення контролю за якістю існують спеціальні організації, які є незалежними і саме вони розробляють освітні стандарти, критерії і процедури, якими користуються незалежні експерти та здійснюють експертну оцінку і перегляд з метою надання оцінки щодо відповідності освіти тому чи іншому критерію.

Так, наприклад протягом 2011–2012 рр. урядом Швеції було здійснено низку перетворень, спрямованих на підвищення рівня успішності серед учнів/студентів, а також зміцнення соціального статусу вчителя/викладача. Головну відповідальність за формування державної політики у сфері освітніх послуг у Швеції несуть уряд та парламент, однак реалізацією прийнятих рішень займаються система державних установ, серед них:

- Інспекторат шведських шкіл (установа здійснює контроль і оцінку якості шкіл по всій Швеції. Може здійснювати регулярні інспекції, до її функцій належить контроль за дотриманням Закону про освіту);
- Національна агенція з питань освіти (установа, що збирає, аналізує та надає інформацію про освіту. Бере участь у заохочуванні інновацій, відповідальна за державне фінансування і гранти);
- Національна агенція з освіти та шкіл для осіб з особливими потребами (установа, що контролює відповідне надання освітніх послуг інвалідам);
- Національне агентство з питань професійної освіти (оцінює, фінансує та інспектує професійну освіту, а також здійснює аналіз попиту на ринку праці та приймає рішення щодо створення навчальних програм);
- Рада саамських шкіл (адміністративна установа для державних саамських шкіл та їх діяльності).

Висновки. Під час роботи над проектом була розглянута система освіти у Норвегії, Швеції, Фінляндії, Данії; проведений аналіз робіт, присвячених дослідженню системи освіти Скандинавських країн; визначені особливості, які відрізняють ці системи від української освіти та розглянуті загальні характеристики моніторингових досліджень цих країн.

Моніторингові дослідження проводяться в різних наукових галузях, серед них й педагогічна. Тож суть моніторингу полягає в тому, щоб досліджувати та прогнозувати розвиток освіти навчального закладу, а також корегувати діяльність у напрямку покращення його функціонування. Таким чином, відстеження динаміки процесу розвитку освіти, позитивних змін, які покращують навчально-виховний процес, робить його якіснішим.

Список використаних джерел:

1. Hansen, H. F. Educational evaluation in Scandinavian countries: Converging or diverging practices? / H. F. Hansen // Scandinavian Journal of Educational Research. — 2009. — Vol. 53, no. 1. — P. 71-87.

2. Бйорджес Д. Місія освітніх вимірювань / Девід Бйорджес / Вісник ТІМО. – 2010. – № 6. – С. 28-36.
3. Моніторинг в освіті – ТІМО Wiki [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. http://www.timo.com.ua/wiki/index.php/МОНІТОРИНГ_В_ОСВІТІ
4. Хриков Є. Теоретико-методологічні засади моніторингу якості професійної підготовки // Доступний з [http :// www.profosvita.org.ua](http://www.profosvita.org.ua)